Gemeente Montfoort

RAADSVOORSTEL
ter besluitvorming in de raad

Zaaknummer	131143	Datum Raadsvergadering	20-03-2023
Onderwerp	Vastellen regioplan Beschermd Wonen U16 2023-2028	Datum commissievergadering	07-03-2023
Portefeuillehouder	Wethouder A.P.M. van de Poll		
Raadscommissie			

Voorstel
De raad wordt voorgesteld het regioplan Beschermd Wonen U16 2023-2028 vast te stellen.

Kernboodschap
Het Regioplan bevat kaders voor de 16 Utrechtse gemeenten (U16) om samen te blijven werken aan de ambitie zoals geformuleerd in de Regionale koers maatschappelijke opvang en beschermd wonen. In dit Regioplan maken de U16 afspraken over de verdeling van de financiële middelen en concretiseren we de rollen en taken in de samenwerking, met betrekking tot Beschermd Wonen. Deze transitie naar zorg dicht bij cliënten vraagt om meerjarige samenwerking tussen de U16-gemeenten. Door de invoering van het woonplaatsbeginsel en het objectieve verdeelmodel vanaf 2024 verschuiven taken, verantwoordelijkheden en financiële middelen van de gastheergemeente Utrecht naar alle 16 gemeenten. Gemeenten hebben volgens de landelijke Norm voor Opdrachtgeverschap Beschermd Wonen de verplichting om de samenwerking en financiële kaders voor de komende jaren vast te leggen

Bijlage(n)
1. Regioplan Beschermd Wonen U16 2023-2028

Aanleiding
Het Rijk wil gemeenten beter in staat stellen om de zorg dichter bij de mensen te organiseren. Veel inwoners met psychische problematiek geven aan dat zij het liefst in hun eigen omgeving werken aan hun herstel. Daarom organiseren we als gemeenten de zorg en begeleiding voor deze kwetsbare inwoners bij voorkeur zo lokaal mogelijk, dichtbij huis. Dit draagt bij aan hun herstel en vergroot hun mogelijkheden om mee te doen. Het advies van de commissie Dannenberg uit 2015 (zie hiervoor het Regioplan) is hierbij leidend. Op basis van dit advies hebben de U16 (inclusief de aanbieders en woningbouwcorporaties) in 2017 de regionale koers beschermd wonen ondertekend. Het bijgevoegde Regioplan U16 Beschermd Wonen 2023-2028 is de volgende stap in de doordecentralisatie van Beschermd Wonen en bevat de afspraken over de inhoudelijke en financiële samenwerking rond Beschermd Wonen.

Gewenst resultaat
In het regioplan BW U16 2023-2028 bereiden we ons als regio en als U16 voor op de door het rijk verplicht gestelde doordecentralisatie, door afspraken te maken over financiële solidariteit, hoe om te gaan met risico's en overschotten en tekorten zoveel mogelijk te voorkomen. Uiteraard staan behoud van continuïteit en kwaliteit van zorg voor mensen in de U16 voorop. Om dit te bereiken zullen de U16, en op regionaal niveau de regio Utrecht West, voorzieningen gezamenlijk blijven financieren en daarnaast zo veel mogelijk ruimte maken voor lokale ontwikkeling.

Argumenten / Toelichting

1. *Dit is een volgende stap in de opgave van de doordecentralisatie BW.*

Het betreft de uitwerking van de verdere transitie BW en de beweging naar zelfstandig wonen met begeleiding, een proces dat zich landelijk, en binnen U16 sinds 2017 ontwikkelt met de uitwerking van de vastgestelde Regionale koers Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen. Volgens de landelijke Norm van Opdrachtgeverschap Beschermd Wonen hebben we als gemeenten in de U16 de verplichting onze samenwerking en de financiële kaders voor de komende jaren vast te leggen.

2. *De achterliggende reden van de doordecentralisatie is het aanjagen van een inhoudelijke beweging.*

Dit is een beweging waarbij de cliënten minder lang en minder vaak in instellingen verblijven en vaker in hun eigen huis of andere woonplek in de wijk wonen. Om dat mogelijk te maken is lokale sturing en aansluiting bij de lokale situatie belangrijk. Doordat de gemeenten per 2024 hiervoor een eigen budget krijgen, wordt dat makkelijker.

3. *In het regioplan staan de kaders waarbinnen we in U-16 verband samen blijven werken aan de transformatie en transitie van Beschermd Wonen.*

Deze kaders bestaan uit afspraken over de financiën (zie punt 5 en de paragraaf financiën hieronder) en over de governance-structuur. Ook de wijze van evalueren staat benoemd.

4. *De regiogemeenten zijn vanaf 1 januari 2024 verantwoordelijk voor hun eigen inwoners die een beschermd woonvoorziening nodig hebben.*

Het gaat daarbij alleen om nieuwe cliënten. De cliënten die al voor 2024 in een beschermde woonvorm verbleven, blijven de financiële verantwoordelijkheid van de centrumgemeente, in ieder geval tot het einde van hun indicatie. De verschuiving van de budgetten van de centrumgemeente naar de lokale gemeenten gaat stapsgewijs en over een periode van 7 jaar. Op dit moment heeft de centrumgemeente Utrecht namens de 16 gemeenten contracten afgesloten met aanbieders voor het bieden van beschermd thuis, beschermd verblijf en bovenregionaal beschermd wonen.

5. *Conform dit Regioplan verzoeken de 16 gemeenten aan Utrecht om ook in 2024 namens hen op te treden als gastheergemeente.*

Hierdoor blijft gemeente Utrecht vanaf 2024 als gastheergemeente verantwoordelijk voor het uitvoeren van de taken rondom Beschermd Wonen. Dit betekent concreet dat de raad door vaststelling van dit regioplan akkoord gaat met de overheveling van het eigen BW-budget aan de gemeente Utrecht vanaf 2024. Met de financiële afspraken kunnen we zorgcontinuïteit bieden aan onze inwoners en zijn we betrouwbare opdrachtgever richting de aanbieders doordat we uit blijven gaan van de huidige inkoopcontracten. De contracten kunnen verlengd worden tot en met 2028. De gemeente Montfoort verleent mandaat aan de gemeente

Utrecht voor hun kassiersfunctie. Financiële reserves worden verdeeld onder de 16 gemeenten die nu vallen onder het gastheerschap van gemeente Utrecht. In de contracten hebben we geborgd dat op termijn de contracten overgenomen kunnen worden door lokale gemeenten/Wmo-regio. Ook kunnen we met de financiële afspraken de beweging naar meer ambulante begeleiding met onze aanbieders gaan maken en inzetten op herstel en voorkomen vanuit de financiële ruimte de we ontvangen voor lokaal maatwerk.

6. *Het is belangrijk dat voorzieningen beschikbaar blijven voor alle inwoners uit de U16 die dit nodig hebben.*

Daarom is het belangrijk om de afspraken te maken over de samenwerking tot en met 2028. Hierbij is wel afgesproken dat er tussentijds geëvalueerd wordt om te bezien of deze afspraken bijgesteld moeten worden.

7. *Er is gekozen voor een lichtere overleg- en besluitstructuur.*

Dit betekent dat het zwaartepunt van de bestuurlijke samenwerking ligt bij de wethouders (in het Regionaal Bestuurlijk Overleg) en dat de besluitvorming primair ligt bij de afzonderlijke colleges en gemeenteraden van de gemeenten.

Kanttekeningen en alternatieven

Er is een aantal maatschappelijke ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op de doordecentralisatie van beschermd wonen, zoals de woningnood en de krapte op de arbeidsmarkt.

Door de huidige situatie op belangrijke onderdelen zoals de zorginkoop voor te zetten, en gezamenlijk te sturen op het zorglandschap, beogen we deze risico's te beperken. Met de kennis van nu lijken dit de beste afspraken en houden we hiermee zicht op de ontwikkelingen.

Financiën

Met de geplande invoering van het woonplaatsbeginsel in 2024 worden gemeenten inhoudelijk en financieel verantwoordelijk voor nieuwe cliënten. Elke gemeente ontvangt op basis van een objectief verdeelmodel het budget om zorg en ondersteuning te realiseren. Dit is in Montfoort en Linschoten gebaseerd op 5 inwoners die naar verwachting gebruik zullen gaan maken van BW. De gemeente Utrecht blijft het budget voor bestaande cliënten ontvangen. De huidige aanbesteding loopt door en daardoor blijven de kosten in feite hetzelfde als de voorgaande jaren. Vooralsnog blijven ieder jaar reserves over. Deze afspraken gelden alleen ten behoeve van de doordecentralisatie BW. Utrecht blijft voorlopig wel centrumgemeente voor de Maatschappelijke Opvang. Het budget hiervoor wordt ook nog niet doorgedecentraliseerd.

<u>Financieel beeld op regionaal niveau (U16)</u>

Alle gemeenten voegen het objectieve BW-budget dat zij vanaf 2024 ontvangen samen met het historische budget dat gastheergemeente Utrecht ontvangt. Op die manier ontstaat het collectieve BW-budget van de U16. Het collectieve BW-budget van de U16 voor de jaren 2023 en 2024 ziet er als volgt uit:

Collectieve budget U16 BW	
2023 (historisch)	€ 88.594.837

2024 (historisch en objectief budget)	€ 88.529.076

Er wordt jaarlijks gezamenlijk een werkbegroting BW opgesteld. Deze werkbegroting voor 2023 en 2024 bestaat uit de volgende onderdelen:

Begroting	2023	2024
Totale Rijksbijdrage BW	€ 88.594.837	€ 88.529.076
BW zorgkosten totaal	€ 63.343.887	€ 63.343.887
Aanvullende infrastructuur U16		€ 1.787.500
Uitvoeringskosten totaal	€ 3.143.319	€ 3.489.519
Lokaal maatwerk	€ 2.500.000	€ 21.155.170
Ontwikkelbggdet U16	€ 1.994.500	€ 277.000
Eigen bijdrage	€ -1.524.000	€ -1.524.000
Totale kosten	€ 69.457.706	€ 88.529.076

Voor een toelichting van de bovenstaande posten wordt verwezen naar het regioplan.

2023
In 2023 komen alle middelen voor de begroting uit de Rijksbijdrage BW die Utrecht-Stad als centrumgemeente ontvangt. Alle kosten worden hieruit gefinancierd. Daarnaast is er financiële ruimte gecreëerd voor lokaal maatwerk in de regiogemeenten.
Het totaalbedrag van het rijksbudget is hoger dan de werkbegroting. Doordat Utrecht ontschot begroot zit dit deel van dit budget in 2023 nog vast in de begroting van Utrecht. Het verschil tussen de werkbegroting en de rijksbijdrage is beschikbaar om tegenvallers op te vangen. Eventuele tekorten boven de rijksbijdrage zullen door alle gemeenten gedekt worden op basis van de verdeelsleutel naar aantal inwoners. Overschotten op de begroting 2023 worden in 2024 meegenomen in het totale bedrag dat beschikbaar is voor de BW-begroting 2024.

2024
Op 1 januari 2024 is de doordecentralisatie een feit. De situatie verandert dan doordat gemeenten een eigen deel van het BW-budget via het objectief verdeelmodel gaan ontvangen. Vanaf 2024 leggen de gemeenten de BW-budgetten (het historische budget dat Utrecht ontvangt en de objectieve budgetten die gemeenten ontvangen) bij elkaar. Daarvan bekostigen we gezamenlijk de zorgvoorzieningen en de uitvoeringskosten (oa. beleid en toegang), reserveren we een buffer en een U16-ontwikkelbudget. Het overige BW-budget wordt voor lokaal maatwerk verdeeld naar de 16 gemeenten.

<u>Financieel beeld voor de regio's</u>

Door de financiële afspraken zijn de risico's voor de regiogemeenten grotendeels afgedekt. Alle nieuwe cliënten zullen vanuit het collectieve budget worden gedekt. Daarnaast ontvangen de regio's ook middelen voor de uitvoering (beleid en toegang) en lokaal maatwerk.

Voor de **regio Utrecht West** komt in 2023 en 2024 beschikbaar:

Regio Utrecht West	2023	2024
Uitvoeringskosten	€ 238.319	€ 353.719
Lokaal Maatwerk	€ 337.250	€ 2.598.063

Het budget voor uitvoeringskosten blijft regionaal beschikbaar (bijvoorbeeld voor de inzet van een aandachtsfunctionaris voor de lokale wijkteams, een projectleider voor het ontwikkelen van alternatieve woonvormen). Het budget voor lokaal maatwerk wordt in de regio Utrecht West verdeeld op basis van inwoneraantallen (voor 2023) en het objectief verdeelmodel (voor 2024) waardoor **voor Montfoort** in 2023 en 2024 beschikbaar komt:

Montfoort	2023	2024
Lokaal Maatwerk	€ 25.027	€ 210.763

Het budget voor lokaal maatwerk kan worden ingezet voor bijvoorbeeld de doorontwikkeling van lokale opvangvoorzieningen (zoals pitstops) en alternatieve woonvormen (kamers met aandacht, samen een thuis, adempauzeplekken), maar ook voor extra individuele begeleiding uit de Wmo voor de BW-doelgroep.

Planning en aanpak
We informeren de raad over de voortgang zowel inhoudelijk als financieel, gekoppeld aan de evaluatiemomenten en via de reguliere P&C-cyclus. Op die manier kan de raad volgen wat de voortgang is op de doordecentralisatie van Beschermd Wonen. De eerste evaluatie is gepland in de eerste helft van 2024.

Communicatie / Participatie
Met zorgaanbieders zijn bijeenkomsten gehouden en ook in de accountgesprekken is hier aandacht aan besteed. De documenten zijn tot stand gekomen met input van de beleidsadviseurs. Voor adviesraden en gemeenteraden zijn informatiebijeenkomsten gehouden. Daarnaast zijn de gemeenteraden met brieven op de hoogte gehouden over de voortgang en impact van de doordecentralisatie. In februari 2023 wordt nogmaals een U16-brede raadsbijeenkomst georganiseerd. Daar zijn ook de zorgaanbieders bij uitgenodigd.

Toets inclusiviteit
Met het vaststellen van het regioplan zet de raad een volgende stap in de ontwikkeling van de doordecentralisatie en daarmee het continueren van zorg en begeleiding voor de mensen die dat nodig hebben, regionaal waar nodig, lokaal waar dat kan.

Gemeente Montfoort

Montfoort, 7 februari 2023

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN MONTFOORT,

de secretaris,

M.H. van der Veer

de burgemeester,

mr. P.J. van Hartskamp-de Jong

RAADSBESLUIT

In de openbare vergadering van 20 maart 2023 heeft de gemeenteraad besloten:
het regioplan doordecentralisatie Beschermd Wonen vast te stellen.

de griffier,

mr. S.G. Meijer

de voorzitter,

mr. P.J. van Hartskamp-de Jong

Gemeente Montfoort | Kasteelplein 5 | 3417 JG Montfoort
Postbus 41 | 3417 ZG Montfoort | T 0348-476400 | info@montfoort.nl
www.montfoort.nl